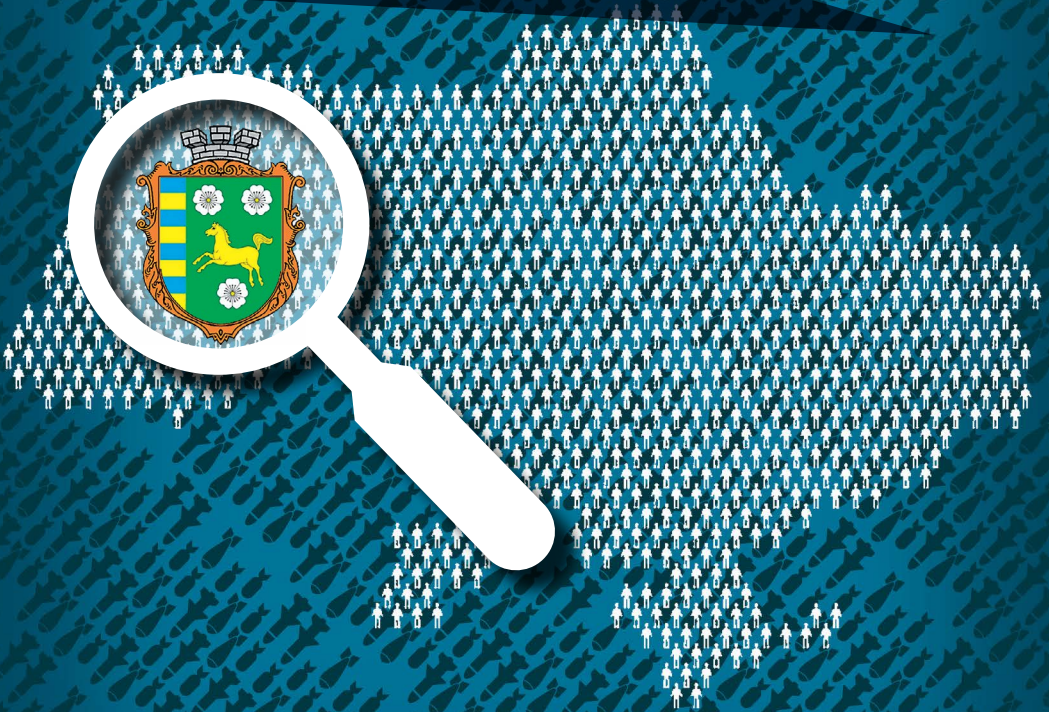

ПРАВО НА ПРАЦЮ

та особливості його реалізації і захисту
в умовах правового режиму воєнного
стану на підставі інструментів моніторингу
«місцевий індекс прав людини»
(на прикладі Шегинівської
територіальної громади)

Право на працю та особливості його реалізації і захисту в умовах правового режиму воєнного стану на підставі інструментів моніторингу «місцевий індекс прав людини» (на прикладі Шегинівської територіальної громади) / Олег Ільницький / –52 с.

Авторський колектив: **Олег Ільницький**, юрист приймальні УГСПЛ в м. Львові, кандидат юридичних наук (Ph.D)

Звіт підготовлено в межах проекту «Правосуддя для людей, які постраждали від російської агресії» за підтримки чеської організації «People in Need».

Термін проведення моніторингу: 01 червня 2024 р. – 30 вересня 2024 року.

Зміст

ВСТУП.....	4
ХАРАКТЕРИСТИКА ШЕГІНІВСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ ЯК ОБ'ЄКТА МОНІТОРИНГОВОЇ ОЦІНКИ.....	7
ПРИРОДА ПОВНОВАЖЕНЬ ОМС У СФЕРІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОРЕАЛІЗАЦІЇ ЧЕРЕЗ СТВОРЕННЯ УМОВ ДЛЯ ПРАЦІ.....	11
КРИТЕРІЇ МОНІТОРИНГОВОЇ ОЦІНКИ ЩОДО ПРОГРАМНОГО ПЛАНУВАННЯ.....	21
КРИТЕРІЇ МОНІТОРИНГОВОЇ ОЦІНКИ ЩОДО ВИКОРИСТАННЯ ТРУДОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ.....	27
КРИТЕРІЇ МОНІТОРИНГОВОЇ ОЦІНКИ ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ КАДРІВ.....	37
КРИТЕРІЇ МОНІТОРИНГОВОЇ ОЦІНКИ ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТРУДОВИХ ПРАВ СОЦІАЛЬНО УРАЗЛИВИХ ГРУП ПРАЦІВНИКІВ.....	41
КРИТЕРІЇ МОНІТОРИНГОВОЇ ОЦІНКИ ЩОДО СПРИЯННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЮ САМОЗАЙНЯТОСТІ.....	44
ВИСНОВКИ І РЕКОМЕНДАЦІЇ.....	48

ВСТУП

Місцевий індекс прав людини (надалі – МІПЛ) – це мініпроект Української Гельсінської спілки з прав людини, заснований для підтримки і ефективного розвитку реформи децентралізації в Україні. Критерієм ефективності визнано такий розвиток, що базується на засадах пріоритету прав людини в усіх сферах її взаємин з державою. Проведення моніторингів населених пунктів провадиться представниками місцевих громадських об'єднань за координації та навчальної підтримки УГСПЛ. Моніторинг передбачає виставлення бальної та відсоткової оцінки зусиллям місцевої влади з забезпечення прав людини у кожному напрямі оцінювання.

Розробка методології Місцевого індексу прав людини була реалізована за участю експертів Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, спільнот експертів науковців та практиків місцевого самоврядування різних галузей прав людини. Було опрацьовано сучасні міжнародні моделі прав людини і їх оцінювання, узагальнено кращі іноземні та вітчизняні практики моніторингу прав людини на місцевому рівні, враховано специфіку розвитку повноважень місцевого самоврядування в процесі реформи. Місцевий індекс прав людини було підтримано в рамках наступних проектів УГСПЛ: програми «Права людини в дії» за підтримки Агентства США з міжнародного розвитку (USAID), проекту «Громадський моніторинг органів місцевого самоврядування задля кращого дотримання прав людини» Програми «Нове правосуддя» Агентства США з міжнародного розвитку (USAID), проекту з інституційної розбудови за підтримки Посольства Швеції в Україні та проекту «Права людини понад усе» за фінансування Міністерства міжнародних справ Канади¹.

¹ Інструмент моніторингу «Місцевий індекс прав людини». Версія 20.10.2018 / кол.авт., за ред. проф. А.Галая. К: УГСПЛ, 2018. 46 с. URL: <https://hro.org.ua/index.php?id=1540011360>

Одним із важливих розділів методології моніторингу МІПЛ є «Самореалізація», що передбачає оцінку зусиль громад з забезпечення права на працю та умов його реалізації на підставі нормативних позитивних зобов'язань, визначених Законами України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про адміністративні послуги», ПК України та інших. Зважаючи на місце права на працю у каталозі прав людини, побудова публічного управління за принципом субсидіарності вимагає концентрації зусиль органів місцевого самоврядування щодо забезпечення особі за місцем її проживання можливість заробляти собі на життя працюю, яку він вільно обирає або на яку вільно погоджується (ст. 43 Конституції України) або ж в рамках розвитку умов для зайняття підприємницькою діяльністю (ст. 42 Конституції України).

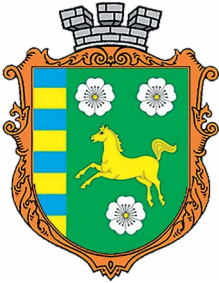
У зв'язку з військовою агресією російської федерації проти України, Указом Президента України № 64/2022 від 24.02.2022 р. «Про введення воєнного стану в Україні» було введено воєнний стан із 05 години 30 хвилин 24 лютого 2022 року строком на 30 діб. Цей Указ, на виконання вимог Конституції України, було затверджено Законом України від 24.02.2022 р. № 2102-ІХ. П. З вказаного Указу було передбачено у зв'язку із введенням в Україні воєнного стану тимчасово, на період дії правового режиму воєнного стану, можуть обмежуватися конституційні права і свободи людини і громадянина, передбачені статтями 30-34, 38, 39, 41-44, 53 Конституції України, а також вводиться тимчасові обмеження прав і законних інтересів юридичних осіб в межах та обсязі, що необхідні для забезпечення можливості запровадження та здійснення заходів правового режиму воєнного стану, які передбачені ч. 1 ст. 8 Закону України «Про правовий режим воєнного стану».

Таким чином, введення воєнного стану створює фактичні та нормативні передумови для обмеження права на працю, однак, беззаперечно, умови воєнних дій в результаті збройної ворожої агресії призводять до істотних змін у структурі господарської діяльності, що відображається на реалізації як права на здійснення підприємницьку діяльність, так і прав найманих працівників.

На загальнодержавному рівні Законом України «Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану» від 15.03.2022 р. (з подальшими змінами від 01.07.2022 р. та 22.11.2023 р.) були визначені системні зміни в частині обмеження трудових прав працівників, закріплених ст.ст. 43, 44 Конституції України. Це єдиний нормативно закріплений на рівні спеціального закону «крок» відступу держави від своїх зобов'язань у сфері конституційних прав в умовах воєнного стану.

Закономірно, що вказані обставини істотно впливають і на здатність громад виконувати покладені на них завдання з забезпечення гарантій прав на підприємництво та працю, а отже виступають додатковим фактором сумнівів членами громад у переконанні про спроможності місцевого самоврядування.

Інструментарій МІПЛ здатен виявити «слабкі» сторони реалізації ключової компетенції місцевого самоврядування у відповідній сфері та простежити «динаміку» змін в умовах воєнного стану, шляхом векторного підходу акцентування на проблемах, запропонувати альтернативне бачення та рекомендації підсилення ролі громад у механізмі правозахисту.

ХАРАКТЕРИСТИКА ШЕГИНІВСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ ЯК ОБ'ЄКТА МОНІТОРИНГОВОЇ ОЦІНКИ

Шегинівська сільська територіальна громада – територіальна громада в Україні, у Яворівському районі Львівської області з адміністративним центром у селі Шегині, утворена 18 грудня 2016 р. шляхом об'єднання Шегинівської, Балицької, Гусаківської, Поповицької сільських рад.

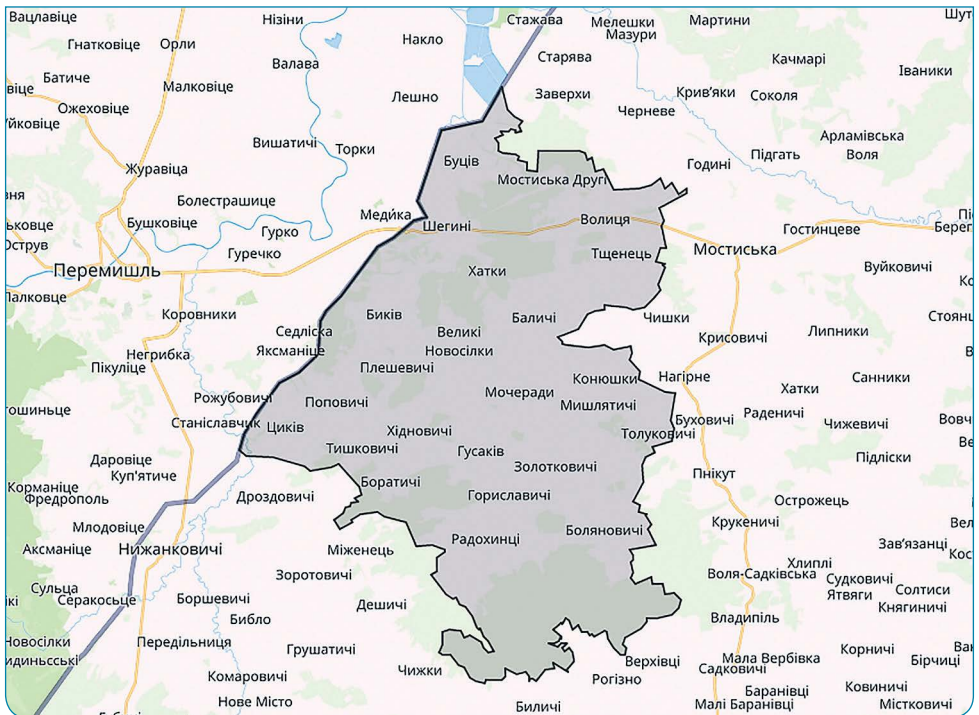
12 червня 2020 р. розширена шляхом долучення Мишлятицької, Хідновицької, Золотковицької, Тщенецької та Мостиської Другої сільських рад Мостиського району (на підставі розпорядження *Кабінету Міністрів України від 12 червня 2020 р. № 718-р «Про визначення адміністративних центрів та затвердження територій територіальних громад Львівської області»*).

Територія Громади включає 30 населених пунктів: с. Шегині, с. Биків, с. Буців, с. Баличі, с. Хатки, с. Малі Новосілки, с. Великі Новосілки, с. Гусаків, с. Радохінці, с. Гореславичі, с. Боевичі, с. Поповичі, с. Плешевичі, с. Циків, с. Хідновичі, с. Боратичі, с. Тишковичі, с. Мишлятичі, с. Ганьковичі, с. Конюшки, с. Толуковичі, с. Липки, с. Тамановичі, с. Золотковичі, с. Боляновичі, с. Іорданівка, с. Мочеради, с. Мостиська Другі, с. Волиця, с. Тщенець.

Згідно з *Постановою Верховної Ради України «Про утворення та ліквідацію районів»* від 07.07.2020 р. № 807-ІХ Шегинівська сільська територіальна громада ввійшла до Яворівського району Львівської області.

Однією з основних соціально-економічних особливостей Громади є її прикордонний характер з Республікою Польща. На території Громади знаходиться міжнародний пункт пропуску Шегіні-Медика, який має пішохідний перехід, а також залізничний – Мостиська-Перемишль.

Станом на 01.01.2021 р. населення Громади становило 10 882 особи, з яких 6 613 осіб працездатного віку (61 %). Водночас, склад перспективного молодшого за працездатний вік жителів Громади складає 271 особу (близько 3 %). А старший за працездатний – 2404 особи, що становить 22 %. Такий демографічний зріз дозволяє констатувати достатність людського потенціалу для продуктивного розвитку Громади при переважаючій кількості населення працездатного і молодшого віку.

Останні роки свідчать про від'ємний природній приріст населення у Громаді, який компенсовувався за рахунок додаткової внутрішньої трудової міграції. З початку повномасштабного вторгнення відбулося загальне збільшення членів Громади за рахунок внутрішнього переміщення в межах держави через евакуацію з тимчасово окупованих територій.

Середня заробітна плата у Громаді протягом кількох років, демонструючи об'єктивну позитивну динаміку, є нижчою від сусідніх громад та становить за 2020 рік – 7 952,00 грн..

П. 4.2.2 «Зайнятість населення та безробіття» Стратегії розвитку Шегинівської територіальної громади на 2022-2027 роки, затвердженої рішенням Шегинівської сільської ради Яворівського району Львівської області від 9 грудня 2022 р. № 2 визначає наступні негативні тенденції ринку праці Громади: скорочення чисельності зайнятих осіб, закриття підприємств, зокрема через звуження сфери підприємницької діяльності, прогрес процесу міграції активної частини населення закордон.

Основними сферами та видами діяльності в частині зайнятості стали транспорт і зв'язок, зважаючи на прикордоння та зумовлений цим розвиток логістичної транскордонної структури та соціальна невиробнича сфера. Відповідно, основними роботодавцями для жителів Громади є Шегинівська сільська рада, Галицька митниця, Філія «Львівська залізниця», військові частини, з місцем дислокації на території Громади. Серед приватних роботодавців – підприємства переробної та транспортної-логістичної інфраструктури – ТОВ «Агрокультура Мостиська», ТОВ «Агросем», ТОВ «Аграрна Перспектива», ТОВ «Мрія сервіс», ТОВ «Євромарка», ТОВ «Мостиська драй порт», ТОВ «Вест Петрол Маркет», ТОВ «Євро Сарт Пауер».

На території Шегинівської громади здійснює діяльність 311 фізичних осіб-підприємців.

На території Громади є найбільше земель сільськогосподарського призначення – 69,82%. У зв'язку з цим агропромисловий комплекс є однією з провідних галузей економіки, а діяльність сільськогосподарських підприємств становить основу перспектив розвитку. Натомість, істотно нижчою є зайнятість у виробничих та торгівельних сферах.

Проведене на початку 2021 року соціологічне дослідження у формі опитування жителів Громад засвідчує, що стан справ у сферах використання людського ресурсу та потенціалу для розвитку громади характеризується задовільним рівнем.

Так, можливості працевлаштування усі серед опитаних оцінили як задовільний, а умови для започаткування та ведення власного бізнесу 55 % оцінили вище – на рівні «добре». Водночас, безробіття, після низької якості (відсутності) дорожнього покриття між населеними пунктами Громади, очолює антирейтинг, на думку членів Громади, що заважає її розвитку.

Аналогічної думки дотримуються і респонденти з числа підприємців, вважаючи безробіття однією з першочергових проблем, після недостатньої громадської ініціативності та активності, а заходи з залучення безробітних, в тому числі, шляхом підвищення якості людського потенціалу Громади – першочерговими для підвищення рівня життя та економічної привабливості.

Аналіз за інструментом моніторингу МІПЛ слугує достатньою джерельною базою надання рекомендацій щодо підвищення рівня забезпечення прав людини при здійсненні повноважень місцевого самоврядування в Україні у контексті продовження реформи децентралізації і подальшого впровадження субсидіарності у публічному управлінні.

ПРИРОДА ПОВНОВАЖЕНЬ ОМС У СФЕРІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОРЕАЛІЗАЦІЇ ЧЕРЕЗ СТВОРЕННЯ УМОВ ДЛЯ ПРАЦІ

Дослідження нормативних передумов реалізації органами місцевого самоврядування повноважень у сфері забезпечення самореалізації через створення належних умов для праці, які підлягають оцінці за методологією МІПЛ (ст.ст. 32 та 34 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» (надалі – Закон № 280/97-ВР)) вказує на те, що значна їх частина становить делеговані повноваження (повноваження органів виконавчої влади, надані органам місцевого самоврядування законом – абз. 14 ст. 1 Закону № 280/97-ВР)

Власні (самоврядні) повноваження

Делеговані повноваження

Ст. 32 «Повноваження у сфері освіти, охорони здоров'я, культури, молодіжної політики, фізкультури і спорту, утвердження української національної та громадянської ідентичності»

- 1) управління закладами освіти, охорони здоров'я, культури, фізкультури і спорту, оздоровчими закладами, молодіжними центрами, які належать територіальним громадам або передані їм, молодіжними підлітковими закладами за місцем проживання, організація їх матеріально-технічного та фінансового забезпечення;
- 2) забезпечення здобуття повної загальної середньої, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти у державних і комунальних закладах освіти, створення необхідних умов для виховання дітей та молоді,

- 1) забезпечення в межах наданих повноважень доступності і безоплатності освіти і медичного обслуговування на відповідній території, можливості отримання освіти державною мовою;
- 2) забезпечення відповідно до закону розвитку всіх видів освіти і медичного обслуговування, розвитку і вдосконалення мережі освітніх і лікувальних закладів усіх форм власності, фізичної культури і спорту, визначення потреби та формування замовлень на кадри для цих закладів, укладення договорів на підготовку спеціалістів, організація роботи щодо

Власні (самоврядні) повноваження

розвитку їхніх здібностей, трудового навчання, професійної орієнтації, продуктивної праці учнів, сприяння діяльності дошкільних та позашкільних закладів освіти, дитячих, молодіжних та науково-просвітницьких громадських об'єднань, молодіжних центрів;

- 3) створення при загальноосвітніх навчальних закладах комунальної власності фонду загальнообов'язкового навчання за рахунок коштів місцевого бюджету, залучених з цією метою на договірних засадах коштів підприємств, установ та організацій незалежно від форм власності, а також коштів населення, інших джерел; контроль за використанням коштів цього фонду за призначенням;
- 4) забезпечення пільгового проїзду учнів, вихованців, студентів та педагогічних працівників до місця навчання і додому у порядку та розмірах, визначених органами місцевого самоврядування, за рахунок видатків відповідних місцевих бюджетів;
- 5) вирішення питань про надання професійним творчим працівникам, молодіжним та дитячим громадським об'єднанням на пільгових умовах у користування приміщень під майстерні, студії та лабораторії, молодіжні центри, молодіжні простори, необхідних для творчої діяльності або реалізації завдань молодіжної політики;

Делеговані повноваження

удосконалення кваліфікації кадрів, залучення роботодавців до надання місць для проходження виробничої практики учнями професійно-технічних навчальних закладів;

- 3) забезпечення відповідно до законодавства пільгових категорій населення лікарськими засобами та виробами медичного призначення;
- 4) організація обліку дітей дошкільного та шкільного віку;
- 5) надання допомоги випускникам загальноосвітніх та професійно-технічних навчальних закладів державної або комунальної форми власності у працевлаштуванні;
- 6) забезпечення школярів із числа дітей-сиріт, дітей з інвалідністю/осіб з інвалідністю I-III групи, дітей, позбавлених батьківського піклування, та дітей із сімей, які отримують допомогу відповідно до Закону України «Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям», які навчаються в державних і комунальних навчальних закладах, безоплатними підручниками, створення умов для самоосвіти;
- 7) організація роботи щодо запобігання бездоглядності неповнолітніх;
- 8) вирішення відповідно до законодавства питань про повне державне утримання дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, у дитячих будинках сімейного типу, закладах професійної (професій-

Власні (самоврядні) повноваження	Делеговані повноваження
6) організація медичного обслуговування та харчування у закладах освіти, культури, фізкультури і спорту, оздоровчих закладах, які належать територіальним громадам або передані їм; 7) створення умов для розвитку культури, сприяння відродженню осередків традиційної народної творчості, національно-культурних традицій населення, художніх промислів і ремесел; 8) сприяння роботі творчих спілок, національно-культурних товариств, асоціацій, інших громадських та неприбуткових організацій, які діють у сфері охорони здоров'я, культури, фізкультури і спорту, молодіжної політики; 9) створення умов для занять фізичною культурою і спортом за місцем проживання населення та в місцях масового відпочинку; 10) сприяння розвитку молодіжних та дитячих громадських об'єднань, молодіжних центрів, молодіжних рад, молодіжної інфраструктури; 11) сприяння утвердженню української національної та громадянської ідентичності, створення умов для національно-патріотичного, військово-патріотичного виховання та громадянської освіти.	но-технічної) освіти та утримання учнів спеціальних закладів освіти, про надання пільг на утримання дітей у пансіонах закладів освіти, а також щодо оплати харчування дітей у закладах освіти (групах подовженого дня); 9) вирішення питань про надання неповнолітнім, учням, студентам, пенсіонерам та особам з інвалідністю права на безкоштовне і пільгове користування об'єктами культури, фізкультури і спорту, а також визначення порядку компенсації цим закладам вартості послуг, наданих безкоштовно або на пільгових умовах; 10) забезпечення охорони пам'яток історії та культури, збереження та використання культурного надбання; 11) внесення пропозицій до відповідних органів про ліцензування індивідуальної підприємницької діяльності у сфері охорони здоров'я; 12) забезпечення у межах, визначених законом, права на використання мов відповідних національних меншин (спільнот) України у населених пунктах, в яких традиційно проживають особи, які належать до національних меншин (спільнот) України, або в яких такі особи складають значну частину населення.

Власні (самоврядні) повноваження

Делеговані повноваження

Ст. 34 «Повноваження у сфері соціального захисту населення»

1) встановлення за рахунок власних коштів і благодійних надходжень додаткових до встановлених законодавством гарантій щодо соціального захисту населення; 2) вирішення відповідно до законодавства питань про подання допомоги особам з інвалідністю, ветеранам війни та праці, сім'ям загиблих (померлих або визнаних такими, що пропали безвісти) військовослужбовців, а також військовослужбовців, звільнених у запас (крім військовослужбовців строкової служби та військової служби за призовом осіб офіцерського складу) або відставки, особам з інвалідністю з дитинства, багатодітним сім'ям у будівництві індивідуальних жилих будинків, проведенні капітального ремонту житла, у придбанні будівельних матеріалів; відведення зазначеним особам у першочерговому порядку земельних ділянок для індивідуального будівництва, садівництва та городництва; 3) організація для малозабезпечених громадян похилого віку, осіб з інвалідністю будинків-інтернатів, побутового обслуговування, продажу товарів у спеціальних магазинах і відділах за соціально доступними цінами, а також безоплатного харчування;	1) підготовка і подання на затвердження ради цільових місцевих програм поліпшення стану безпеки і умов праці та виробничого середовища, територіальних програм зайнятості та заходів щодо соціальної захищеності різних груп населення від безробіття, організація їх виконання; участь у розробленні цільових регіональних програм поліпшення стану безпеки і умов праці та виробничого середовища, зайнятості населення, що затверджуються відповідно районними, обласними радами; 2) забезпечення здійснення передбачених законодавством заходів щодо поліпшення житлових і матеріально-побутових умов осіб з інвалідністю, ветеранів війни та праці, громадян, реабілітованих як жертви політичних репресій, військовослужбовців, а також військовослужбовців, звільнених у запас або відставки, сімей, які втратили годувальника, багатодітних сімей, громадян похилого віку, які потребують обслуговування вдома, до влаштування в будинки осіб з інвалідністю і громадян похилого віку, які мають потребу в цьому, дітей, що залишилися без піклування батьків, на виховання в сім'ї громадян;

Власні (самоврядні) повноваження	Делеговані повноваження
4) вирішення питань про надання за рахунок коштів місцевих бюджетів ритуальних послуг у зв'язку з похованням самотніх громадян, ветеранів війни та праці, а також інших категорій малозабезпечених громадян; подання допомоги на поховання громадян в інших випадках, передбачених законодавством; 5) звернення до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику з питань державного нагляду та контролю за додержанням законодавства про працю, чи його територіального органу про порушення суб'єктом господарювання законодавства про працю та зайнятість населення; 6) до відання виконавчих органів міських рад міст обласного значення та рад об'єднаних територіальних громад належить забезпечення надання соціальних послуг відповідно до закону.	3) вирішення відповідно до законодавства питань надання соціальних послуг особам та сім'ям з дітьми, які перебувають у складних життєвих обставинах та потребують сторонньої допомоги, забезпечення утримання та виховання дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах; 4) вирішення відповідно до законодавства питань про надання пільг і допомоги, пов'язаних з охороною материнства і дитинства; 5) вирішення у встановленому законодавством порядку питань опіки і піклування; 6) подання відповідно до законодавства одноразової допомоги громадянам, які постраждали від стихійного лиха; 7) вирішення відповідно до законодавства питань про надання компенсацій і пільг громадянам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, в інших випадках, передбачених законодавством; 8) організація проведення громадських та тимчасових робіт для осіб, зареєстрованих як безробітні, а також учнівської та студентської молоді у вільний від занять час на підприємствах, в установах та організаціях, що належать до комунальної власності, а також за договорами - на підприємствах, в установах та організаціях, що належать до інших форм власності;

Власні (самоврядні) повноваження	Делеговані повноваження
	9) здійснення контролю за охороною праці, забезпеченням соціального захисту працівників підприємств, установ та організацій усіх форм власності, у тому числі зайнятих на роботах із шкідливими та небезпечними умовами праці, за якістю проведення атестації робочих місць щодо їх відповідності нормативно-правовим актам про охорону праці, за наданням працівникам відповідно до законодавства пільг та компенсацій за роботу в шкідливих умовах; 10) участь у соціальному діалозі, веденні колективних переговорів, укладенні територіальних угод, здійсненні контролю за їх виконанням, вирішенні колективних трудових спорів (конфліктів) щодо підприємств, установ та організацій, розташованих на відповідній території; повідомна реєстрація в установленому порядку колективних договорів і територіальних угод відповідного рівня; 11) встановлення відповідно до законодавства розмірів і порядку виплати щомісячної допомоги особам, які здійснюють догляд за самотніми громадянами, які за висновком медичних закладів потребують постійного стороннього догляду; 12) здійснення контролю за поданням відповідно до закону підприємствами, установами та організаціями всіх форм власності відомостей про наявність вільних робочих місць (посад); організація інформування населення про потребу підприємств, установ та організацій усіх форм власності у працівниках;

Власні (самоврядні) повноваження

Делеговані повноваження

- 13) прийняття рішень про створення на підприємствах, в установах та організаціях спеціальних робочих місць для осіб з обмеженою працездатністю, організація їх професійної підготовки, а також погодження ліквідації таких робочих місць;
- 14) здійснення згідно із законодавством заходів соціального патронажу щодо осіб, які відбували покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк, а також осіб, до яких застосовано пробацію;
- 15) організація надання соціальних послуг бездомним особам;
- 16) здійснення відповідно до закону заходів, спрямованих на запобігання бездомності осіб;
- 17) визначення видів безоплатних суспільно корисних робіт для осіб, яким призначено покарання у виді громадських робіт;
- 18) надання особі, стосовно якої згідно із Законом України «Про соціальний і правовий захист осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особи своєї свободи внаслідок збройної агресії проти України, та членів їхніх сімей» встановлено факт позбавлення особи своєї свободи внаслідок збройної агресії проти України, або членам сім'ї такої особи грошової допомоги, передбаченої частиною п'ятою статті 7 Закону Укра-

Власні (самоврядні) повноваження**Делеговані повноваження**

їни «Про соціальний і правовий захист осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, та членів їхніх сімей»;

- 19)** сприяння зайнятості осіб, стосовно яких згідно із Законом України «Про соціальний і правовий захист осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, та членів їхніх сімей» встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, після їх звільнення, організація їх професійної підготовки, перепідготовки, підвищення кваліфікації;
- 20)** забезпечення житлом для тимчасового проживання осіб, стосовно яких згідно із Законом України «Про соціальний і правовий захист осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, та членів їхніх сімей» встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України;
- 21)** до відання виконавчих органів сільських, селищних рад належить також вирішення питань щодо надання працівникам освіти, культури, охорони здоров'я, іншим категоріям громадян, які працюють у сільській місцевості,

Власні (самоврядні) повноваження	Делеговані повноваження
	встановлених законодавством пільг, а також щодо додаткового фінансового заохочення та забезпечення службовим житлом і службовим транспортом працівників охорони здоров'я, які працюють у сільській місцевості; 22) до відання виконавчих органів міських рад міст обласного значення та об'єднаних територіальних громад належать здійснення на підприємствах, в установах та організаціях, що перебувають у комунальній власності відповідної територіальної громади, контролю за додержанням законодавства про працю та зайнятість населення у порядку, встановленому законодавством.

Зважаючи на вказане, значною мірою реалізація цих завдань і функцій громади повинна відбуватися за підтримки держави як суб'єкта делегування, в першу чергу, із врахуванням положень ст. 85 Бюджетного кодексу України («Держава може передати Раді міністрів Автономної Республіки Крим чи органам місцевого самоврядування право на здійснення видатків лише за умови відповідної передачі фінансових ресурсів у вигляді закріплених за відповідними бюджетами загальнодержавних податків і зборів або їх частки, а також трансфертів з Державного бюджету України.»)

Натомість, до повномасштабного вторгнення розподіл фінансових ресурсів не дозволяв повною мірою покривати виконання місцевими бюджетами усіх покладених на них функцій – знач-

ною мірою існує несистемність між повноваженнями, закріпленими у Законі № 280/97-ВР та формулюванням джерел доходів (ст.ст. 64, 69-1 та 71) і видатків (ст.ст. 89, 91) бюджетів місцевого самоврядування у БК України. А після початку повномасштабного вторгнення – були покладені додаткові обов'язки у частині фінансування заходів та роботи з територіальної оборони та мобілізаційної підготовки місцевого значення (п. 17 ч. 1 ст. 91 БК України), для консолідації фінансових ресурсів на цілі безпеки і оборони. Законом № 2390-ІХ від 09.07.2022 р. було встановлено, що у період дії воєнного стану та з метою відсічі збройної агресії Російської Федерації проти України, забезпечення національної безпеки, заходів територіальної оборони, підтримки місцевої інфраструктури, соціального захисту населення органи місцевого самоврядування, місцеві державні адміністрації, військово-цивільні адміністрації або військові адміністрації (у разі їх утворення) можуть приймати рішення про здійснення, як виняток з положень частини другої статті 85 цього Кодексу, видатків, не віднесених до відповідних місцевих бюджетів цим Кодексом, і видатків на утримання бюджетних установ одночасно з різних бюджетів. Такі видатки здійснюються шляхом надання міжбюджетного трансферту з відповідного місцевого бюджету.

Паралельно, державою було перерозподілено дохідну базу місцевих бюджетів, у першу чергу, на підставі Закону України «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо забезпечення підтримки обороноздатності держави та розвитку оборонно-промислового комплексу України» від 08.11.2023 р. № 3428-ІХ (так званий, «закон про військове ПДФО»), що призвело до зниження дохідної бази місцевих бюджетів та, відповідно, - зниження податкоспроможності, яка розраховується з використанням обсягу надходження ПДФО до бюджету громади.

КРИТЕРІЇ МОНІТОРИНГОВОЇ ОЦІНКИ ЩОДО ПРОГРАМНОГО ПЛАНУВАННЯ

Важливе місце в системі інструментів моніторингу займає дослідження плановості впровадження відповідних напрямів діяльності щодо реалізації компетенції.

Таким чином, **індикатором оцінки виступає дослідження дії місцевої програми зайнятості населення та місцевої програми підтримки підприємницької діяльності.**

Бал зараховується при наявності затвердженої програми такого спрямування, що оцінюється як дієва. Спрямованість і дієвість програми визначається аналізом тексту документу на предмет: конкретності мети та визначення засад взаємодії ОМС з органами зайнятості; системності визначених заходів, зазначення їх виконавців та строків; виділення джерел фінансування; визначення очікуваних результатів виконання та способів оцінки ефективності реалізації завдань.

Шегинівська територіальна громада не має власної місцевої програми зайнятості.

Згідно зі ст. 18 Закону України «Про зайнятість населення» територіальні та місцеві програми зайнятості населення спрямовані на реалізацію основних напрямів державної політики у сфері зайнятості населення в регіонах та є складовими програм їх соціально-економічного розвитку. Основним завданням територіальних та місцевих програм зайнятості населення є виявлення перешкод на ринку праці, мобілізація наявних ресурсів для їх подолання та розвитку перспективних напрямів зайнятості. Вони розробляються за участю профспілок, організацій роботодавців, їх об'єднань, інших громадських об'єднань (за їх згодою) як сторін соціального діалогу та партнерства.

У територіальних та місцевих програмах зайнятості населення визначаються основні показники ринку праці та заходи, спрямовані на збалансування попиту і пропонування робочої сили на територіальних ринках праці, соціального захисту безробітних, забезпечення зайнятості громадян, які мають додаткові гарантії у сприянні працевлаштуванню.

Також при моніторинговому дослідженні було встановлено відсутність місцевої програми підтримки підприємництва на території громади.

Водночас, ст. 10 Закону України «Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні» органи місцевого самоврядування беруть участь у розробленні проектів регіональних та місцевих програм розвитку малого і середнього підприємництва, їх затвердження та забезпечення виконання з урахуванням загальнодержавних пріоритетів, національних і місцевих соціально-економічних, екологічних, культурних та інших особливостей, здійснення моніторингу виконання таких програм; сприяють формуванню інфраструктури підтримки малого і середнього підприємництва, а також утворюють консультативні, дорадчі та інші допоміжні органи у сфері розвитку малого і середнього підприємництва.

Таким чином, у своїй сукупності обидва планових акти, а також визначені повноваження створюють передумови для формування чітких і послідовних «дорожніх карт» розвитку підприємницької ініціативи як способу розв'язання проблеми безробіття. Їхня відсутність свідчить про відсутність відповідних місцевих політик та стратегій подолання вказаних проблем, не зважаючи на те, що за результатами опитування проблема безробіття, на думку мешканців Громади, займає ключове місце серед перешкод розвитку, а визначення шляхів її розв'язання необхідне для забезпечення врахування їхніх думок.

Більше того, окрім формальних, при проведенні моніторингового дослідження не встановлено і фактичних кроків підтримки зайнятості населення або підприємницької діяльності у Громаді. Водночас, створення додаткових каналів прямої комунікації бізнесу та влади у форматі дорадчих, консультативних органів дозволяє оперативно отримувати інформацію та формувати спільні взаємовигідні шляхи вирішення системних проблем життя Громади. До таких організацій відносяться агенції місцевого розвитку сіл Шегині, Поповичі, Гусаків, Волиця, Мостиська Другі у організаційній формі громадських організацій

Рішенням Шегинівської сільської ради № 34 від 21 грудня 2020 р. «Про затвердження Положення та складу Робочої групи з розробки Стратегічного плану розвитку Шегинівської сільської ради (територіальної громади)» були затверджені відповідні документи для планування стратегії на 2022-2027 роки. До складу Робочої групи були включені службовці та актив Громади, а також експерти Львівського центру розвитку місцевого самоврядування, створеного за підтримки проекту «U-LEAD з Європою».

Рішенням Шегинівської сільської ради Яворівського району Львівської області від 9 грудня 2022 р. № 2 була затверджена Стратегія на 2022-2027 роки.

Стратегія була розроблена відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 5 серпня 2020 р. № 695 «Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки» та Стратегії розвитку Львівської області на період 2021-2027 роки, відповідно до вимог Закону України «Про засади державної регіональної політики» (ст. 11-1 в редакції Закону № 2389-IX від 9 липня 2022 р.).

Мета розробки Стратегії полягала у вирішенні проблем економічного розвитку та підвищенні конкурентоспроможності Громади, що сприятиме покращенню життя громадян і є завданням сільської ради відповідно до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні».

Стратегія визначена як потужний інструмент об'єднання лідерів бізнесу, посадовців місцевої влади, пересічних громадян для створення публічно-приватних партнерств, що має позитивний вплив на місцевий діловий клімат та конкурентне середовище Громади, а також на вирішення інших питань, пов'язаних з рівнем життя всіх громадян.

Стратегія підкреслила конкурентні переваги території Громади на підставі існуючих природних, матеріальних, фінансових, економічних, трудових, соціальних ресурсів, які при наявності належної організації та об'єднанні зусиль можна використовувати для вирішення нагальних проблем місцевого економічного розвитку. Саме тому Стратегія зосереджена на напрямках, які нададуть економічному розвитку території найбільші шанси в майбутньому.

Економічний розвиток передбачає формування сприятливого бізнес-середовища та створення умов інвестування на тривалий період, що сприятиме економічному зростанню та підвищенню якості життя мешканців Громади.

Питання залучення інвестицій для розвитку місцевих підприємств, розвитку інфраструктури та забезпечення гідної якості життя взаємопов'язані, тому успішна робота над ними можлива лише за умови сприйняття їх як цілісної системи. Поліпшення в одному з питань сприятиме поліпшенню в інших.

Розробка Стратегії розвитку – це не одноразова подія з певним початком і кінцем, а навпаки, ефективний інструмент менеджменту. Саме завдяки створенню належного системного моніторингу та коригування, а також управлінню впровадження стратегічного розвитку досягається високий рівень відповідальності за реалізацію Стратегії та її адаптацію до змінних зовнішніх та внутрішніх чинників.

Дослідження змісту Стратегії вказує на те, що фактично в межах стратегічної цілі № 1 «Сталий економічний розвиток громади» передбачені заходи щодо підтримки підприємницької ініціативи (завдання 1.2.1 «Підтримка місцевого бізнесу»: створення транспортно-логістичного центру «Мостиський сухий порт» для перевантаження та зберігання товарів; створення пільгових (оренда землі, майна) умов для початкуючих підприємців громади; організація навчання основам підприємницької діяльності підприємцям громади; створення ради підприємців; організація заходів щодо участі суб'єктів підприємницької діяльності у міжнародних виставках, ярмарках тощо). За вказаними проектами передбачене відповідне фінансування у середньостроковій перспективі за рахунок коштів місцевого бюджету.

Порівняння запланованого Стратегією фінансування із обсягом бюджетних призначень за відповідними програмами місцевого бюджету Громади за відповідні роки свідчить про часткове виконання взятих на себе зобов'язань.

Натомість цілі щодо боротьби з безробіттям на території Громади не заявлені як самостійні та вирішуються як похідні в рамках реалізації проектів завдань «Реконструкція туристичної інфраструктури», «Створення нових туристичних продуктів», «Інформаційно-промоційна діяльність туристичної привабли-

вості громади» за рахунок збільшення кількості робочих місць та потреби в додатковій робочій силі за вказаними додатковими об'єктами туристичної інфраструктури.

Отже, вказана Стратегія не може розглядатися як достатня ефективна заміна прийняття і впровадження аналізованих програм, в межах реалізації наданих законом повноважень органам місцевого самоврядування.

Відповідно, слід констатувати брак програмних документів щодо визначення системних перспективних рішень у сфері забезпечення зайнятості та стимулювання підприємницької діяльності на території Громади. А визнання людського трудового ресурсного як одного з елементів потенціалу розвитку Громади як шляхом забезпечення місць праці, так і розвитку форм самозайнятості передбачає необхідність звернення до розробки і провадження програми його збереження, розвитку та ефективного використання.

КРИТЕРІЇ МОНІТОРИНГОВОЇ ОЦІНКИ ЩОДО ВИКОРИСТАННЯ ТРУДОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ

На підставі ст.ст. 32 та 34 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», ОМС виконують важливі функції у частині організації використання трудового потенціалу громад.

Індикатор оцінки «Чи належним чином організоване проведення оплачуваних громадських та тимчасових робіт?» передбачає необхідність встановлення системної діяльності з проведення оплачуваних громадських та тимчасових робіт, які мають економічну, соціальну або екологічну користь для громади.

На території громади забезпечена організація суспільно корисних робіт на базі комунальних підприємств у сфері благоустрою (Комунальне підприємство «Довкілля») в порядку відбування адміністративного покарання. *Рішенням Шегинівської сільської ради від 10 листопада 2022 р. № 7 затверджена Програма організації та проведення суспільно корисних робіт для порушників, на яких судом накладено адміністративне стягнення у вигляді виконання суспільно корисних робіт на 2023-2026 роки.*

Проведення на підвідомчій території Шегинівської сільської ради оплачуваних суспільно корисних робіт передбачається видатками з сільського бюджету для нарахування заробітної плати погодинно за фактично відпрацьований час, у розмірі не меншому, ніж встановлений законом мінімальний розмір оплати праці. Фінансування організації суспільно корисних робіт здійснюється за рахунок коштів місцевого бюджету та інших не заборонених законодавством джерел шляхом їх спрямування на: оплату порушнику за виконання суспільно корисних

робіт; сплату єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, зокрема у період тимчасової непрацездатності в межах дії строкового трудового договору; оплати перших п'яти днів тимчасової непрацездатності в межах дії строкового трудового договору.

Перелік об'єктів, на яких планується проведення суспільно корисних робіт: вулиці населених пунктів, автобусні зупинки, придорожні смуги, кладовища, інші місця загального користування.

Перелік видів оплачуваних суспільно корисних робіт: прибирання вулиць, придорожних смуг, автобусних зупинок, та інших місць загального користування, ремонт будівель комунальної власності, роботи по упорядкуванню пам'ятників, меморіалів, кладовищ, інші некваліфіковані роботи на об'єктах комунальної власності, що не пов'язані з ризиком для життя, які відповідають потребам громади, мають суспільно корисну спрямованість та сприяють їх соціальному розвитку.

На порушників, які відбувають суспільно корисні роботи, поширюються державні соціальні гарантії, передбачені законодавством про працю та зайнятість населення і загальнообов'язкове державне соціальне страхування.

На порушників, які відбувають суспільно корисні роботи, поширюються державні соціальні гарантії, передбачені законодавством про працю та зайнятість населення і загальнообов'язкове державне соціальне страхування.

З порушниками, які відбувають суспільно корисні роботи, укладається у письмовій формі строковий трудовий договір на строк, що визначений постановою відповідного суду (судді) про накладення адміністративного стягнення у вигляді суспільно корисних робіт.

Водночас, в межах реалізації заходів з благоустрою території Громади, в межах бюджетних призначень за відповідною бюджетною програмою відбувається фінансування робіт в порядку виконання п. 3.21 **Правил благоустрою території населених пунктів Шегинівської сільської ради Мостиського району Львівської області, затверджених рішенням Шегинівської сільської ради від 15 травня 2018 р. № 3**. Відповідно до вказаного припису для покращення санітарного стану територій населених пунктів сільської ради встановлюється день довіклля – 2 рази на рік, за розпорядженням сільського голови; місячник з благоустрою території не менше 2-х разів на рік, за розпорядженням сільського голови. Таким чином, за рахунок коштів місцевого бюджету відбувається загальне залучення до проведення суспільно корисних робіт членів громади з метою досягнення спільної мети.

Відповідно до Закону України «Про зайнятість населення», «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття» та Порядку організації громадських та інших робіт тимчасового характеру, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20 березня 2013 р. № 175 на території Громади реалізовується **Програма організації та проведення громадських робіт Мостиським управлінням Яворівської філії Львівського обласного центру зайнятості на 2024 рік, затверджена рішенням Шегинівської сільської ради від 12 липня 2024 р. № 10**.

Метою Програми є залучення максимально широкого кола зареєстрованих безробітних Мостиського управління Яворівської філії Львівського обласного центру зайнятості та інших категорій осіб, мешканців громади Шегинівської сільської ради, до участі у виконанні громадських робіт, що дасть можливість створення тимчасових робочих місць.

Очікувані результати реалізації Програми: виконання робіт, які мають суспільно-корисну спрямованість та сприятимуть соціальному розвитку громади, надання додаткової соціальної підтримки та забезпечення тимчасової зайнятості зареєстрованих безробітних та інших категорій осіб.

З метою формування організаційного механізму проведення громадських робіт передбачається здійснити наступні заходи:

1. Організувати укладення договорів з підприємствами, установами, організаціями щодо проведення громадських робіт.
2. Забезпечувати оперативне вирішення першочергових організаційних і матеріально-технічних проблем щодо організації і проведення громадських робіт, залучаючи до їх виконання, зареєстрованих безробітних, які перебувають на обліку у Мостиському управлінні Яворівській філії ЛОЦЗ, а також тих зареєстрованих безробітних, які не можуть на рівних конкурувати на ринку праці і потребують соціального захисту.
3. Створити банк даних безробітних, які виявили бажання брати участь у громадських роботах та постійно підтримувати його в актуальному стані.
4. Забезпечити своєчасність виплати заробітної плати учасникам громадських робіт.
5. Визначити перелік необхідних видів оплачуваних громадських робіт: роботи із заготівлі дров для військових та населення; розвантаження, фасування та роздача гуманітарної допомоги; роботи із забезпечення життєдіяльності громадян, що постраждали внаслідок бойових дій в т.ч. ВПО; допомога у веденні домогосподарств ветеранам та сім'ям, члени родин яких загинули, постраждали та зазнали негативного впливу внаслідок збройного конфлікту; догляд за особами похилого віку, особами з інвалідністю, самотніми та престарілими громадянами, насамперед з числа ветеранів війни; роботи з виготовлення маскувальних сіток: ремонтно-відновлювальні роботи на об'єктах соціальної інфраструктури комунальної та державної форми власності (охорона здоров'я, освіта, соціальний захист); благоустрій, екологічний захист

навколишнього середовища, відновлення природних джерел та водоймищ, прибирання русел та берегів річок, придорожніх смуг, ліквідація стихійних сміттєзвалищ, озеленення та впорядкування територій; інші доступні види трудової діяльності, які мають суспільно корисну спрямованість, відповідають потребам адміністративно-територіальної одиниці, сприяють розвитку та не відносяться до робіт визначених Переліком робіт з підвищеною небезпекою, затвердженого наказом Держнаглядохоронпраці від 26 січня 2005 р. № 15.

Таким чином, це позитивний досвід використання можливостей трудового потенціалу зареєстрованих безробітних осіб, внутрішньо переміщених осіб на підставі наданих державою можливостей з корисною метою для Громади в умовах воєнного стану.

Встановлення **індикатора оцінки «Чи сприяє ОМС зайнятості населення через інформування?» передбачає дослідження фактів проведення ОМС інформування населення про потреби підприємств, установ та організацій (1. ОМС; 2. Бюджетної установи або організації; 3. Комунального або приватного підприємства) принаймні двома різними способами: мережа Інтернет, друковані засоби масової інформації, радіо/телебачення, проведення спеціалізованих заходів або інші.**

Відомості про вакантні посади ОМС розміщуються згідно з вимогами законодавства на сайті Шегинівської сільської ради (<https://shegynivska-gromada.gov.ua>), як і про результати проведених конкурсів.

Як засоби комунікації та поширення інформації, в тому числі, щодо мобілізації трудового потенціалу в питаннях працевлаштування використовуються районна газета «Наш край», а також створені профілі у мережі Facebook Шегинівської сільської ради

(https://www.facebook.com/sheg.s.rada.s?locale=uk_UA), Шегинівська ОТГ. Культура, Соцслужба Шегині (https://www.facebook.com/profile.php?id=100056783920460&locale=uk_UA), закладів та установ соціальної сфери Громади.

Зокрема, у досліджуваному періоді Комунальна установа «Центр надання соціальних послуг» Шегинівської сільської ради оголосила вакансію соціального робітника/асистента дитини (0,5 ставки) та соціального робітника для надання соціальної послуги «догляд вдома» одиноким громадянам, що проживають на території Балицького старостинського округу.

Активно використовується і комунікація через локальні групи у месенджерах серед членів Громади (Вайбер, Телеграм).

При виникненні вакансії у бюджетних установах подається інформація у службу зайнятості.

Індикатор оцінки «Чи дбає ОМС про дотримання умов праці на підприємствах, установах та організаціях?» зараховується за умови отримання доказів здійснення контролю, що оцінюється як дієвий. Дієвість визначається адекватністю вжитих заходів за результатами виявлених невідповідностей у процесі контролю. Контроль може стосуватися своєчасної та у повному обсязі оплати праці, додержання мінімальних гарантій в оплаті праці, оформлення трудових відносин.

Розпорядженням голови Шегинівської сільської ради від 28 березня 2023 р. № 66-р.(од) створена Робоча група з питань легалізації виплати заробітної плати та сплати податків при реалізації підакцизних товарів відповідно до ст. 42 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» з метою дотримання суб'єктами господарювання вимог законодавства при реалізації підакцизних товарів та легалізації трудових відносин з наймани-

ми працівниками на території Громади. Робоча група є постійно діючим дорадчим органом, утвореним за міжвідомчим принципом (до складу входять не лише службовці органів місцевого самоврядування, але й представники територіальних підрозділів податкового органу, органу охорони праці і зайнятості).

Основними напрямками роботи Робочої групи за п. 2 Положення є: проведення інформаційної роботи серед населення в частині роз'яснення положень трудового та податкового законодавства; проведення роз'яснювальної роботи серед роботодавців щодо дотримання ними вимог чинного трудового законодавства в частині використання найманої робочої сили та запобігання фактів неформлених трудових відносин, по сплаті акцизного податку з реалізованих суб'єктами господарювання роздрібною торгівлі підакцизних товарів; організація проведення з юридичними особами та фізичними особами-підприємцями нарад, зустрічей, круглих столів та інших організаційних заходів з цих питань; заслуховування керівників підприємств, установ, організацій та суб'єктів підприємницької діяльності з питань дотримання вимог податкового та трудового законодавства; вжиття заходів впливу до керівників з числа юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців, які використовують найману працю з порушенням вимог чинного законодавства шляхом забезпечення взаємодії з правоохоронними органами та ГУ Держпраці у Львівській області; вжиття заходів впливу до керівників з числа юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців, які здійснюють роздрібну торгівлю підакцизних товарів з порушенням вимог чинного законодавства шляхом забезпечення взаємодії з правоохоронними органами та ГУ ДПС у Львівській області; забезпечення періодичного висвітлення у засобах масової інформації питань стану справ з легалізації виплати заробітної плати і зайнятості населення, дотримання суб'єктами підприємницької діяльності законодавства, що регламентує роздрібну торгівлю підакцизними товарами.

Однак, дослідження прав Робочої групи у п. 3 Положення вказують на їхню неефективність, як таких, що стосуються отримання, збору та аналізу інформації, або ж їхню незаконність (наприклад, абз. 7 п. 3 Положення надає право на виконання рішень Робочої групи зобов'язувати контролюючі органи здійснювати перевірки на підприємствах, установах, організаціях, у фізичних осіб-підприємців та самозайнятих осіб в частині дотримання податкового та трудового законодавства), оскільки такі не відповідають положенням централізованого законодавства в частині реалізації контрольно-наглядових повноважень за «зобов'язаннями» органів місцевого самоврядування.

Слід звернути увагу, що з прийняттям Закону № 2136-IX введені істотні обмеження щодо підстав проведення інспекційних заходів із захисту трудових прав. Зважаючи на вказане, істотно було обмежено і можливості робочої групи, яка перепрофілювала власну діяльність у цей період з інспекційно-контрольних на консультативно-дорадчу.

Дослідження відкритих джерел інформації не містить відомостей про істотні порушення трудових прав з боку ОМС, бюджетних установ чи приватних підприємств та підприємців на території Громади.

Індикатор оцінки «Чи турбується ОМС про сталість місцевого персоналу соціально-гуманітарної небізнесової сфери?» досліджується на предмет підтвердження факту визначеної потреби та сформованого замовлення на кадри для освітніх і лікувальних закладів, закладів фізичної культури і спорту.

Соціально-гуманітарна небізнесова сфера представлена в Шегинівській громаді діяльністю 5 дошкільних навчальних закладів (на 65 дітей, освітні послуги яким надають 28 працівників) та 10 загальноосвітніх навчальних закладів (на 1120

учнів, освітні послуги яким надавали 155 вчителів), 1 заклад позашкільної освіти (на 102 відвідувачів, освітні послуги яким надають 2 працівники), 4 амбулаторій загальної практики – сімейної медицини та 18 фельдшерсько-акушерських пунктів, 24 народних домів (з 27,5 штатними одиницями обслуговуючого персоналу) та 16 бібліотек (з 17,5 штатними одиницями обслуговуючого персоналу).

Із формальної точки зору органи місцевого самоврядування не впливають на кадрову політику вказаних закладів, за винятком конкурсного порядку відбору керівників та укладення з ними контрактів.

Водночас, профільні підрозділи Шегинівської сільської ради беруть активну участь у пошуку кандидатів в разі дефіцитності за певними вакансіями (наприклад, Відділу освіти, культури, туризму, молоді та спорту щорічно готує подання до Департаменту освіти і науки Львівської обласної державної (військової) адміністрації подання про дефіцит кадрів). В умовах воєнного стану та дефіциту кваліфікованих кадрів через вимушену міграцію, такий шлях забезпечення сталості на сьогодні – неефективний, що повинні виправити додаткові стимули для молодих спеціалістів, запропоновані на державному та місцевому рівні.

Водночас, за інформацією відповідальних працівників Відділу освіти, культури і туризму, молоді та спорту останні роки характеризуються сталістю місцевого персоналу, що має дві протилежні тенденції: з одного боку Громада утримує укомплектований штат службовців соціальної сфери, який виконує функцію забезпечення соціальних послуг для жителів Громади (в тому числі, в затверджених межах бюджетних асигнувань видатків на оплату праці працівників закладів соціальної інфраструктури передбачено регулярні доплати за інтенсивність праці до 50 % посадового окладу), але, з іншого боку, характеризується

«законсервованістю» складу персоналу, що виявляється у незацікавленості молодих спеціалістів через відсутність стимулів до заповнення вакансій.

Дослідження довело відсутність заборгованості в межах встановлених гарантій з оплати праці та інших обов'язкових виплат на утримання персоналу соціальних закладів, а також планування у стратегічній перспективі капітальних видатків на ремонтно-відновлювальні роботи майнових комплексів відповідних закладів (що були припинені в умовах правового режиму воєнного стану та зміни пріоритетності видатків місцевих бюджетів).

КРИТЕРІЇ МОНІТОРИНГОВОЇ ОЦІНКИ ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ КАДРІВ

Методологія моніторингового інструменту МІПЛ важливу роль відводить порядку та характеру реалізації повноважень у громадах забезпеченню професійної підготовки кадрів, що має важливе двостороннє призначення – гарантує особі належний рівень кваліфікації для успішного пошуку роботи через отримання спеціальних затребуваних і конкурентних професійних навиків, а з іншого боку – виробниче – оскільки у сьогоднішніх умовах забезпечує інвестиційну привабливість за рахунок осілості кваліфікованого трудового людського ресурсу. Тому, в рамках дослідження цих критеріїв, розглядається кілька важливих елементів.

Зміст індикатора «Чи створені ОМС умови для трудового навчання молоді, її професійної орієнтації?» полягає у дослідженні наявності принаймні трьох з п'яти з перелічених елементів за спрямуванням професійної орієнтації молоді:
1) професійної інформації; 2) професійної консультації; 3) професійного добору; 4) професійного відбору; 5) професійної адаптації.

Водночас, оцінка за запитанням «Чи надається ОМС допомога випускникам професійно-технічних навчальних закладів у працевлаштуванні?» виставляється за умови отримання доказів принаймні одного підтвердженого факту наданої допомоги у працевлаштуванні після здобуття професійної освіти за останні два календарні роки, що передують моніторингу.

Станом на 1 січня 2020 року серед населення Громади у віці після 18 років понад 39 % (4 251 особа) здобули професійно-технічну освіту. Пріоритетними серед випускників у пропорційному відношенні є Судово-Вишнянський професійний ліцей, Нижанковицький професійний ліцей (за ознакою територіального наближення до населених пунктів Громади), а також Львівський професійний коледж готельно-туристичного та ресторанного бізнесу (за перспективами пріоритету здобутої спеціальності, з урахуванням прикордонного характеру Громади та перспектив працевлаштування закордоном, хоча у самій Громаді відсутній розвинутий сектор готельно-ресторанного бізнесу – 2 готелі та 3 заклади громадського харчування). У порівнянні із загальними показниками освіти населення це є високим результатом, який свідчить про перспективи потенціалу розвитку саме в цій демографічно-освітній категорії та становить потенціал для розвитку реального виробництва або запланованого Стратегією розвитку туристичної інфраструктури та нових туристичних продуктів на території Громади.

В процесі дослідження спроможності Громади не здобуто інформації про достатність заходів за методологією МІПЛ щодо сприяння професійній орієнтації молоді з боку органів Громади. Робота з молоддю ведеться за посередництвом підтримки позашкільної освіти у сфері культури та мистецтв (зразкові вокальні та танцювальні ансамблі, позашкільні гуртки, проведення періодичних культурно-мистецьких розважальних заходів). Зокрема, окрема **Програма, затвердження рішенням Шегинівської сільської ради від 12 липня 2024 р.** № 9 містить заходи з підтримки обдарованої молоді Шегинівської сільської територіальної громади на 2024 рік, акцентуючи увагу на культурно-мистецьких заходах та розвитку талантів за рахунок бюджетного фінансування. Натомість необхідним було б саме акцентування роботи в напрямку підтримки професійної кваліфікації та підвищення

рівня професійних навиків у перспективних напрямках розвитку Громади для забезпечення необхідним трудовим потенціалом.

На базі органів Громади у попередні роки проходили виробничу практику з числа мешканців Громади, які здобувають освіту у закладах професійно-технічної або вищої освіти на підставі укладених угод з закладами освіти (підтверджені випадки практики у юридичному відділі та фінансовому відділі). Однак в подальшому випускники не були працевлаштовані у органах чи підпорядкованих установах Громади. При цьому, причиною стало небажання самих практикантів, оскільки проведене опитування жителів громади на початку 2021 року засвідчило кризу мотивації обрання Громади для проживання (так, 14 % респондентів визначили, що просто змушені жити у Громаді, 17 % респондентів заперечили бачення перспектив особистого розвитку у Громаді, натомість антитезу до останнього твердження підтримало лише 7 % респондентів).

Зважаючи на вказане, одним з першочергових завдань повинно стати реалізація заходів щодо активізації молодіжної політики, в тому числі, у сфері підтримки професійної освіти серед молоді Громади.

Одним з таких кроків може стати реалізація запланованого у Стратегії підвищення активності громадян в управлінні справами громади шляхом створення молодіжної ради, в рамках заходів стратегічної цілі № 2 «Висока якість життя для кожного мешканця».

Індикатор оцінки «Чи фінансує ОМС здобуття професійно-технічної освіти мешканців громади?» зараховується за умови отримання доказів – забезпечення здобуття професійно-технічної освіти мешканцями громади за рахунок коштів відповідного місцевого бюджету.

За дослідженням місцевого бюджету Громади за попередні роки, а також паспортів бюджетних програм і звітів про їхнє виконання, кошти на здобуття професійно-технічної освіти мешканців громади не виділяються.

На території Громади відсутні заклади професійно-технічної освіти, в тому числі, які б були віднесені до компетенції Шегинівської громади.

КРИТЕРІЇ МОНІТОРИНГОВОЇ ОЦІНКИ ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТРУДОВИХ ПРАВ СОЦІАЛЬНО УРАЗЛИВИХ ГРУП ПРАЦІВНИКІВ

Індикатор оцінки «Чи дбає ОМС про робочі місця для людей з інвалідністю?» зараховується за умови отримання доказів дотримання нормативу робочих місць для працевлаштування осіб з інвалідністю у розмірі 4 % середньооблікової чисельності штатних працівників. Досліджуються дані на момент проведення моніторингу у двох випадково вибраних юридичних особах, які знаходяться в сфері управління ОМС: бюджетній установі або організації, комунальному підприємстві, ОМС.

Відповідно до Закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування» та інших нормативних документів, які регулюють заміщення вакантних посад призначення на будь-які посади публічної служби відбувається на підставі відкритого конкурсу.

Водночас, відповідно до змін у ст. 10 Закону України «Про правовий режим воєнного стану», які були внесені Законом «Про внесення змін до деяких законів України щодо функціонування державної служби та місцевого самоврядування у період дії воєнного стану» від 12.05.2022 р. у період дії воєнного стану особи призначаються на посади державної служби, посади в органах місцевого самоврядування, посади керівників суб'єктів господарювання державного сектору економіки, комунальних підприємств, установ, організацій керівником державної служби або суб'єктом призначення, сільським, селищним, міським головою, головою районної, районної у місті, обласної ради, начальником відповідної військової адміністрації без конкурсного відбору, обов'язковість якого передба-

чена законом, на підставі поданої заяви, заповненої особової картки встановленого зразка та документів, що підтверджують наявність у таких осіб громадянства України, освіти та досвіду роботи згідно з вимогами законодавства, встановленими щодо відповідних посад, а також за наявності у Єдиному державному реєстрі декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, за минулий рік. Державні службовці та посадові особи місцевого самоврядування, призначені відповідно до абзацу першого цієї частини, не можуть бути переведені на інші посади державної служби або посади в органах місцевого самоврядування (ч. 5).

Претенденти мають рівний доступ до можливостей відбору. Однак, якщо претендент є особою з інвалідністю та за результатами конкурсу отримає перемогу і зможе виконувати роботу, відповідно до вимог заявленої вакансії, то таку особу візьмуть на роботу. Теж саме стосується і підпорядкованих установ та організацій.

Станом на момент проведення моніторингу з 48 осіб штатної чисельності службовців Шегинівської сільської ради, чисельність осіб з інвалідністю нормативну мінімальну чисельність квоти робочих місць.

У підпорядкованих комунальних підприємствах та установах Шегинівської громади дотримуються норми працевлаштування осіб з інвалідністю.

Окремо слід відзначити, що в межах наданих законом повноважень Громада проводить активну діяльність в рамках реалізації соціальних зобов'язань та підтримки соціально уразливих прошарків населення на її території.

При дослідженні відкрити джерел було встановлено, що за рахунок коштів бюджету місцевого самоврядування Громади фінансуються низка програм у цьому напрямку, основними з яких є *Програма забезпечення інвалідів та дітей-інвалідів, які проживають на території Шегинівської сільської ради, гігієнічними засобами на 2023-2026 роки, затверджена рішенням Шегинівської сільської ради від 10 листопада 2023 року № 7, Комплексна програма соціальної підтримки окремих категорій населення Шегинівської сільської територіальної громади на 2023-2026 роки, затвердженої рішенням Шегинівської сільської ради від 27 січня 2023 р. № 13.*

З 2014 року серед соціально вразливих категорій населення окреме місце зайняли внутрішньо переміщені особи.

На базі колишнього загальноосвітнього навчального закладу Громади організовано місце тимчасового проживання (шелтер), у якому облаштовані побутові умови для перебування внутрішньо переміщених осіб з числа людей похилого віку, жінок та дітей.

Рішенням Шегинівської сільської ради від 17 листопада 2023 р. № 5 затверджено Програму надання підтримки внутрішньо переміщених осіб та/або евакуйованим особам на території Шегинівської сільської територіальної громади на 2024 рік.

За показниками паспорту відповідної бюджетної програми та бюджету станом на 2024 рік виділено 210 000,00 грн. бюджетного фінансування на підтримку 95 зареєстрованих внутрішньо переміщених осіб у Громаді.

Внутрішньо переміщені особи, завдяки підтримці Громади, були інтегровані у соціальний та виробничий простір як у бюджетній, так і приватній сфері.

КРИТЕРІЇ МОНІТОРИНГОВОЇ ОЦІНКИ ЩОДО СПРІЯННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЮ САМОЗАЙНЯТОСТІ

У широкому значенні праця передбачає не лише зайнятість на основі найму, але і допускає самореалізацію шляхом прояву підприємницької ініціативи з метою забезпечення себе, а також формування попиту на додаткову робочу силу. Саме тому, в рамках дослідження умов реалізації права на працю МІПЛ передбачає дослідження умов формування та реалізації права на здійснення підприємницької діяльності, її стимулювання ОМС за посередництвом використання власних повноважень

Першочерговому встановленню в рамках індикатора моніторингової оцінки підлягає «Чи є можливість отримання адміністративних послуг підприємцями через центри надання адміністративних послуг?» Для зарахування балу за цим індикатором необхідно підтвердити можливість отримання підприємцями у Центрах надання адміністративних послуг принаймні чотири послуги з переліку: 1) державна реєстрація фізичної особи-підприємця; 2) державна реєстрація включення відомостей про фізичну особу-підприємця; 3) державна реєстрація припинення підприємницької діяльності фізичної особи-підприємця; 4) надання паспорту прив'язки тимчасової споруди для провадження підприємницької діяльності; 5) внесення змін до паспорту прив'язки тимчасової споруди; 6) продовження терміну дії паспорту прив'язки тимчасової споруди.

Рішенням Шегинівської сільської ради від 21 квітня 2021 р. № 20 було затверджено Положення про Центр надання адміністративних послуг, посадового складу Центру надання адміністративних послуг та Положення про відділ з питань надання адміністративних послуг Шегинівської сільської ради (у чинній редакції).

На території Громади у восьми старостинських округах утворені віддалені робочі місця адміністраторів ЦНАП для територіально наближеного надання адміністративних послуг мешканцям Громади.

Дослідження *Переліку адміністративних послуг, що надаються через центр надання адміністративних послуг, затверджених рішенням Шегинівської сільської ради від 15 грудня 2023 р. № 4* (<https://shegynivska-gromada.gov.ua/news/1709719463/>) підтверджує надання 107 основних послуг у різних сферах, в тому числі тих, що стосуються полегшення отримання доступу до реалізації підприємницької ініціативи у сфері державної реєстрації, благоустрою, містобудування, земельних відносин, нотаріальних послуг та інші.

Місця надання адміністративних послуг обладнані у структурі урядових центрів в рамках Громади чи староств Громади відповідно до вимог інклюзивності та комфортної і якісної взаємодії з мешканцями Громади.

Індикатор оцінки «Чи ставки місцевих податків для бізнесу встановлені з механізмом стимулювання?» передбачає підтвердження, що ставки принаймні трьох з п'яти місцевих податків (єдиний податок; плата за землю; податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки; транспортний податок; збір за місця для паркування чи туристичний збір) встановлені за рішенням місцевої ради є нижчими від максимально можливого рівня, встановленого Податковим кодексом України.

Відповідно до вимог ПК України Шегинівською сільською радою встановлюються місцеві податки та збори відповідно до переліку та в межах ставок, визначених цим Кодексом.

В той же час, місцеві податки та збори можуть виступати важливим стимуляційним компонентом місцевої політики з утвердження привабливості на фоні конкуренції з домінуючим обласним центром або ж сусідніми громадами.

Рішенням Шегинівської сільської ради від 24 червня 2021 р. №21 у порядку встановлення на території Громади місцевих податків та зборів (податок на майно: плата за землю, податок на майно, відмінне від земельної ділянки, транспортний податок; єдиний податок; туристичний збір) ***затверджені Положення про порядок обчислення та сплати плати за землю на території Шегинівської сільської ради; Ставки земельного податку; Перелік пільг для фізичних та юридичних осіб, наданих відповідно до пункту 284.1 статті 284 Податкового кодексу України, із сплати земельного податку; Положення про порядок обчислення та сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, на території Шегинівської сільської ради; Ставки податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки; Положення про порядок обчислення та сплати транспортного податку на території Шегинівської сільської ради; Положення про порядок обчислення та сплати єдиного податку на території Шегинівської сільської ради; Положення про справляння туристичного збору на території Шегинівської сільської ради.*** Вказане рішення набрало чинності з 1 січня 2022 року та діє безстроково (в тому числі, і в межах періоду моніторингового дослідження).

Фактично на території Громади діють усі визначені Податковим кодексом України місцеві податки та збори, які сплачуються до бюджету місцевого самоврядування. Однак їхня питома вага у структурі податкових надходжень бюджету Громади є відносно незначною (близько 18 млн. гривень з орієнтовно 88 млн. гривень за бюджетом на 2024 рік, затвердженим ***рішенням Шегинівської сільської ради від 15 грудня 2023 р. № 9 «Про бюджет Шегинівської сільської територіальної громади на 2024***

рік»). Вказане підтверджує висновок про несистемний характер місцевих податків та зборів у системі доходів місцевих бюджетів, що характеризується як свідченням централізації у побудові податкової системи та фінансового забезпечення місцевого самоврядування, але, з іншого боку, дає свободу дій і рішень при встановленні місцевих податків та зборів, оскільки додаткові пільги істотно не вплинуть на рівень фінансової спроможності Громади.

Натомість, дослідження оподаткування майна та господарської діяльності на території Шегинівської сільської громади свідчить про те, що запровадження місцевих податків здійснюється повністю за встановленими правилами Податкового кодексу з максимальними податковими ставками, що унеможлиблює оцінку податкової політики як такої, що створює стимули та преференції з метою підтримки зайнятості на території Громади.

Єдиний виняток, запроваджений Шегинівською громадою при оподаткуванні місцевими податками та зборами визначений зниженими ставками туристичного збору у розмірі за кожен добу тимчасового розміщення особи у місцях проживання (ночівлі), у розмірі 0,25 відсотка – для внутрішнього туризму та 1 відсотка – для в'їзного туризму від розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня звітного (податкового) року, для однієї особи за одну добу тимчасового розміщення (п. 3.1 Положення), замість – до 0,5 відсотка та 5 відсотків відповідно, за підп. 268.3.1 п. 268.3 ст. 268 ПК України.

Однак, відсутність належного рівня реалізації туристичного потенціалу зумовлює відсутність об'єктів та бази оподаткування (відповідної інфраструктури для тимчасового розміщення), туристів, за рахунок яких сплачується збір, що зумовлює планувань надходжень від такого виду місцевого збору на рівні 20 тис. гривень за бюджетний період.

ВИСНОВКИ І РЕКОМЕНДАЦІЇ:

- Більша частина повноваження громад у сфері вирішення соціальних питань, в тому числі, у сфері забезпечення самореалізації через гарантування права на працю та її умови – делеговані. Таким чином, держава повинна брати активнішу участь у гарантуванні їх належної реалізації (в тому числі, надавати достатні фінансові можливості), а також здійснювати нагляд за ефективністю і повнотою для утвердження рівності підходів для членів різних громад.
- Шегинівська територіальна громада є одним з прикладів більшості сучасних сільських або селищних громад, що утворені шляхом об'єднання значної частини (30 населених пунктів) сільського типу без чітко вираженого «сильного центру». Тому Громада і після об'єднання «успадкувала» загальнодержавні негативні тенденції ринку праці для сільської місцевості: скорочення чисельності зайнятих осіб, закриття підприємств, зокрема через звуження сфери підприємницької діяльності, прогрес процесу міграції активної частини населення закордон. Відповідно експертні, урядові та соціологічні дослідження підтверджують, що безробіття, після низької якості (відсутності) дорожнього покриття між населеними пунктами Громади, очолює антирейтинг, причин, що заважає її розвитку.
- Шегинівській громаді слід розробити і прийняти місцеву програму зайнятості у відповідності до ст. 34 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» та ст. 18 Закону України «Про зайнятість населення», а також місцеву програму підтримки підприємництва на території Громади. Їхня відсутність свідчить про відсутність відповідних місцевих політик та стратегій подолання вказаних проблем. У процесі дослідження не було встановлено належне відображення та пропозицій шляхів вираження і у існуючих стратегічно-планових документах, за

винятком заходів підтримки підприємницької ініціативи у Громаді в межах стратегічної цілі № 1 «Сталий економічний розвиток громади» Стратегії – завдання 1.2.1 «Підтримка місцевого бізнесу», які носять загальний неконкретизований характер.

- Шегинівська громада є позитивним прикладом залучення власного трудового потенціалу (з числа осіб, зареєстрованих як безробітні та внутрішньо переміщених осіб) за місцевою програмою організації суспільно корисних робіт, а також державною програмою виконання суспільно корисних робіт в умовах воєнного стану за рахунок коштів державного фонду. Реалізація цих інструментів зайнятості передбачає активну роботу на рівні громад, однак дозволяє забезпечити строкове працевлаштування та використати людський актив для виконання суспільно значимих завдань, в тому числі, «оформити волонтерську працю». Очікувані результати реалізації Програми: виконання робіт, які мають суспільно-корисну спрямованість та сприятимуть соціальному розвитку громади, надання додаткової соціальної підтримки та забезпечення тимчасової зайнятості зареєстрованих безробітних та інших категорій осіб.
- Підтверджено неефективність механізмів отримання, збору та аналізу інформації у частині реалізації контрольно-наглядових повноважень громадами у сфері зайнятості та праці. Діяльність відповідних комісій та груп у громадах має лише позірний характер і відсутні реальні механізми впливу на ситуацію, в тому числі, зважаючи на визначену центральним законодавством компетенцію і повноваження.
- З метою подолання дефіциту кваліфікованих працівників, формування конкурентних професійних навиків, знань та умінь і сприяння зайнятості місцевого населення, в рамках діяльності Громади розробити алгоритм «зворотного зв'язку» з роботодавцями-стейкхолдерами щодо забезпечення кваліфікованої

робочої сили через напрями підготовку кадрів та формування неформальних умінь і навиків для виробництва, локалізованого у Громаді. Робота з молоддю ведеться за посередництвом підтримки позашкільної освіти у сфері культури та мистецтв (зразкові вокальні та танцювальні ансамблі, позашкільні гуртки, проведення періодичних культурно-мистецьких розважальних заходів). Натомість необхідним було б саме акцентування роботи в напрямку підтримки професійної кваліфікації та підвищення рівня професійних навиків у перспективних напрямках розвитку Громади для забезпечення необхідним трудовим потенціалом.

- Шегинівська громада володіє потенціалом в частині високого рівня молодого працездатного населення з професійно-технічною освітою. Натомість, такий потенціал має тенденцію до зменшення через проблеми відсутності можливостей до реалізації власних професійних навиків і вмінь на території Громади за гідну грошову винагороду. Державі та Громаді слід передбачити додаткові заохочення та визначити фінансування для реалізації закріплених стимулів для працевлаштування молодих спеціалістів, в тому числі, у соціально-гуманітарній сфері.
- Оподаткування майна та господарської діяльності на території Шегинівської сільської громади свідчить про те, що податкова політика не створює стимули та преференції з метою підтримки зайнятості на території Громади. Натомість, у структурі доходів бюджету, для виконання завдань і функцій Громади, місцеві податки і збори не займають системноутворюючого значення. А тому цілком обґрунтованим видається запровадження середньострокового експерименту щодо зниження ставок місцевих податків (єдиний податок для платників I та II групи), а також запровадження додаткових пільг за місцевими податками і зборами для суб'єктів господарської діяльності для стимулювання підприємницької ініціативи, «підприємницької міграції» з сусідніх громад, що сприятиме розвитку сфери зайнятості.

Українська Гельсінська спілка з прав людини (УГСПЛ) – найбільша асоціація правозахисних організацій України, що об'єднує 27 правозахисних недержавних організацій. Спілка сприяє розвитку гуманного суспільства, що базується на повазі до людського життя, гідності та гармонійних стосунків між людиною, державою і природою через створення платформи для співпраці між членами Спілки та іншими учасниками правозахисного руху.

04070, м. Київ, вул. Фролівська, 3/34
Тел. +38 044 485 17 92
факс +38 044 245 99 24
<http://www.helsinki.org.ua>
e-mail: office@helsinki.org.ua

